



กรมอนามัย
ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรดิตถ์

แนวทางการดำเนินงาน

ระบบเฝ้าระวังมารดาตายสำหรับประเทศไทย

ชื่อผู้สรุป : ผู้สรุป พญ.ทิพา ไกรลาส

เรื่อง : แนวทางการดำเนินงานระบบเฝ้าระวังมารดาตายสำหรับประเทศไทย

ที่มาของข้อมูลหรือแหล่งความรู้ : เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพ

ทีมทบทวนและวิเคราะห์สาเหตุการตายมารดา สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

วันที่ : 19-20 กุมภาพันธ์ 63

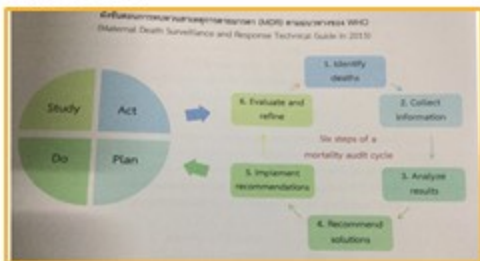
สถานการณ์การตายมารดา

ปีงบประมาณ 2562 ประเทศไทย มีมารดาตาย 110 ราย คิดเป็น 19.8 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน เมื่อวิเคราะห์สาเหตุการตาย พบว่า เกิดจากสาเหตุทางตรงร้อยละ 58 และจากสาเหตุทางอ้อมร้อยละ 8

ความหมายของระบบเฝ้าระวังมารดาตาย

หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบแล้วนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลให้มารดาตาย จัดทำข้อเสนอแนะนำเผยแพร่สู่การปฏิบัติ มีการประเมินผลโดยวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปรับปรุงข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายลดปัจจัยที่ส่งผลให้มารดาตายที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำเดิม

ขั้นตอนการทบทวนสาเหตุการตายมารดา (MDR) ตามแนวทางของ WHO



ขั้นตอนที่ 1 - ระบุมารดาตายและแจ้งเหตุ (Identify deaths) ผู้รับผิดชอบตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้เกณฑ์เพื่อระบุเป็นมารดาตาย แจ้งไปยังศูนย์เฝ้าระวังมารดาตาย

ขั้นตอนที่ 2-การรวบรวมข้อมูล (Collecting Information) เก็บข้อมูลจากแหล่ง เช่น เวชระเบียน บันทึกการคลอด บันทึกการผ่าตัด ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทำการรักษาและผู้อยู่ในเหตุการณ์

ขั้นตอนที่ 3 -วิเคราะห์ข้อมูล(Analyzing the Information) นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และอภิปราย โดยคณะทำงานทบทวนสาเหตุการตายมารดา สามารถทำได้หลายวิธีตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพ เช่น

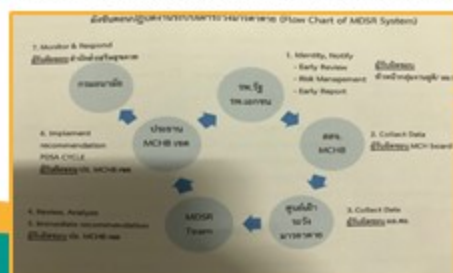
1. Root Cause Analysis เช่น Fishbone diagram, 5 Steps, 5 Why
2. Delay Approach : Decision, Reaching and Receiving
3. Level approach: Patient-Provider-System model

ขั้นตอนที่ 4 -การออกข้อเสนอแนะ (Recommending Solution) ได้ชื่อสรุปและพบปัจจัย นำปัจจัยเหล่านั้นมาปรับเปลี่ยนและออกข้อเสนอแนะ โดยควรมีองค์ประกอบ "SMART" คือ Specific(สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด) ,Measurable(สามารถตรวจสอบและวัดผลได้) ,Action-oriented(อธิบายข้อปฏิบัติเป็นขั้นตอนชัดเจน) ,Realistic(สามารถทำได้) ,Time-bound(มีการกำหนดระยะเวลาชัดเจน)

ขั้นตอนที่ 5-ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ (Implementing changes) นำข้อเสนอแนะไปใช้ กำหนดกลุ่มเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานควรเป็นผู้สั่งการและกำหนดผู้รับผิดชอบในการรายงานผล

ขั้นตอนที่ 6-การประเมินผล (Evaluating and Refining) กำกับติดตามประเมินผลการปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอแนะ หากไม่บรรลุควรวิเคราะห์ Gap ตามกระบวนการคุณภาพเป็นระยะ

ระบบเฝ้าระวังมารดาตายสำหรับประเทศไทย



KM
การจัดการความรู้